

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi M. K. i O. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
I ACa 2304/23

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 19 lutego 2025 r.

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie toczącym się pod sygnaturą akt I ACa 2304/23 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznaje skarżącym M. K. i O. K. - od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie sumę pieniężną w wysokości po 2 000 (dwa tysiące) złotych za okres od 28 lipca 2023 r. do dnia 28 listopada 2024 r;**
- 3. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie wyznaczenie terminu rozprawy w sprawie o sygn. I ACa 2304/23 nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie odpisu postanowienia stwierdzającego przewlekłość postępowania;**
- 4. zarządza zwrot od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżących M. K. kwoty 200 (dwieście) zł**

oraz na rzecz O. K. kwoty 200 (dwieście) zł, uiszczonych tytułem opłaty od skargi;

5. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżących M. K. i O. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

M. K. i O. K. (dalej: „skarżący”) w skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki z 28 listopada 2024 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego w Warszawie) wnieśli o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie o toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie do sygn. akt I ACa 2304/23; zalecenie Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie podjęcie niezbędnych czynności w sprawie, w szczególności poprzez niezwłoczne wyznaczenie terminu rozprawy; przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz każdego ze skarżących kwoty po 2000,00 zł (słownie: dwa tysiące złotych) tytułem odszkodowania; zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie łącznie na rzecz skarżących kosztów tego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący wskazali, że sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w 28 lipca 2023 r. Z informacji dostępnych w Portalu Informacyjnym Sądów Powszechnych wynika, że w sprawie nie podjęto żadnych czynności. W ocenie skarżących powołane okoliczności świadczą w sposób jednoznaczny o wystąpieniu przewlekłości postępowania w sprawie.

W odpowiedzi Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności

sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy.

Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

Przyjmując powyższy pogląd za własny, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania apelacyjnego pozwala na przyjęcie, że jest ono prowadzone przewlekłe.

Z analizy akt wynika, że sprawa została zainicjowana pozwem z 28 czerwca 2021 r. (data prezentaty Sadu Okręgowego w Warszawie). Sąd Okręgowy w Warszawie 13 marca 2023 r. wydał wyrok w niniejszej sprawie o sygn. akt XXVIII C 8072/21. Akta sprawy 28 lipca 2023 r. wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wraz z apelacją pozwanego (k. 366). 31 lipca 2023 r. sprawę zarejestrowano w repertorium „ACa” (k. 368). 24 sierpnia 2023 r. pozwany złożył pismo procesowe wraz z zarzutem zatrzymania (k. 369), a 26 marca 2024 r. (k. 385) oraz 19 sierpnia 2024 r. (k. 395) pisma zawierające wnioski dowodowe. 29 listopada 2024 r. wydano zarządzenie w przedmiocie zawiadomienia stron o składzie wylosowanym do rozpoznania apelacji oraz nakazano doręczyć odpis apelacji pełnomocnikowi powodów, a także nakazano przedstawić akta

Przewodniczącemu Wydziału celem wyznaczenia terminu rozprawy (k. 400). Zarządzenie zostało wykonane 2 grudnia 2024 r.

W świetle przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz okoliczności faktycznych sprawy, nie ulega wątpliwości, iż w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie wystąpiła przewlekłość postępowania. Od wpływu apelacji do Sądu Apelacyjnego 28 lipca 2023 r. (k. 366) do dnia wniesienia skargi na przewlekłość postępowania 28 listopada 2024 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego w Warszawie) upłynęło 16 miesięcy. Sąd Apelacyjny w Warszawie podejmował w tym okresie jedynie czynności techniczne mające na celu organizację postępowania tj. doręczenie odpisu apelacji stronie przeciwnej oraz wyznaczenie składu.

W zasadzie w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym nie podjęto żadnych czynności zmierzających do merytorycznego rozpoznania sprawy. Kontrola formalna apelacji odbyła się po upływie 16 miesięcy od wpływu apelacji do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (k. 400). Odpis apelacji pozwanego nieobarczonej brakami formalnymi został przesłany pełnomocnikowi powodów dopiero 2 grudnia 2024 r (k. 402). Ponadto w sprawie wciąż nie został wyznaczony termin rozprawy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie pod sygn. akt I ACa 2304/23 wystąpiła przewlekłość postępowania.

Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość. na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty albo przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Zalecenia nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy. Mając na uwadze, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie o sygn. I ACa 2304/23 dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej, Sąd Najwyższy zalecił jej wyznaczenie nie później niż w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie odpisu postanowienia stwierdzającego przewlekłość postępowania.

Orzekając o przyznaniu skarżącym od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie sumy pieniężnej w wysokości po 2 000 zł na rzecz każdego z nich, Sąd Najwyższy uwzględnił, iż zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość, minimalna wysokość sumy pieniężnej jaką należy zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego wynosi 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość. Sąd Najwyższy miał również na uwadze, że od chwili wniesienia pozwu 28 czerwca 2021 r. do dnia wniesienia skargi 28 listopada 2024 r. upłynęły 3 lata i 5 miesięcy. W związku z tym Sąd Najwyższy uznał za odpowiednie przyznanie skarżącym sumy pieniężnej w wysokości po 2 000 zł. W ocenie Sądu Najwyższego przyznana kwota rekompensuje skarżącym zaistnienie i skutki przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.

O zwrocie na rzecz skarżących opłaty sądowej od skargi w kwocie po 200 zł na rzecz każdego z nich orzeczono na podstawie art. 17 ust 3. ustawy o skardze na przewlekłość.

O kosztach postępowania skargowego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1¹ i 3 w związku z art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ w związku art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1935) zasądzając od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżących kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji

Mirosław Sadowski

Paweł Wojciechowski

Aleksander Stępkowski

[SOP]

[r.g.]